

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

5. Quidnam dicat fyllogismus formaliter,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

minoris extremitatis cum medio infertur connexio illarum inter se: sed syllogismus obiectiuus est huiusmodi syllogismus, ergo in Logica agitur per se de syllogismo obiectiuo.

38. *Probatur secundo* quia aliqua scientia potest per se agere de syllogismo obiectiuo, & tradere præcepta, quibus conceptus obiectiuus possint ita ordinari inter se ut efficiant syllogismum obiectiuum bonum, & demonstrare quod conclusio syllogismi obiectiuus sit vera, si præmissæ sint veræ; sed nulla potius quam Logica: ergo Logica agit per se de syllogismo obiectiuo.

Probatur tertio: quia Ethica, quæ est scientia directiua operationum voluntatis, & ostendens quænam operationes voluntatis sint bonæ, quænam malæ, agit per se de obiectis, circa quæ versantur istæ operationes: ergo similiter Logica, quæ communiter supponitur esse scientia directiua operationum intellectus, debet agere de obiectis istarum operationum: sed obiecta operationum intellectus, quibus efficiunt syllogismi formales, sunt syllogismi obiectiuus, ergo Logica agit de syllogismo obiectiuo per se.

Confirmatur, quia sicut dependet actio virtuosa à tali vel tali obiecto: ita etiam dependet syllogismus formalis bonus à tali vel tali syllogismo, obiectiuo: ergo quemadmodum Ethica agit de obiecto actionis bonæ propter dependentiam actionis bonæ ab ipso, similiter Logica agit per se de syllogismo obiectiuo propter dependentiam syllogismi formalis ab ipso.

39. *Obicitur*, si Logica ageret per se de rebus, dirigeret res ipsas, & sic esset præfecta stabuli, aut bubulcus, aut opilio, quod est absurdum. Propono obiectionem ridiculam ex *Arriaga*, qui sæpius ridiculum se exhibet in similibus obiectionibus, quamuis alias author sit satis doctus.

Respondeo concedendo primam sequelam, & negando secundam, quia dirigere res proponendo ipsas intellectui tali vel tali modo, non est dirigere ipsas in stabulo, aut campo &c. sed nec lubet in ridicula obiectione diutius hære.

CONCLUSIO III.

Logica
de syllo-
gismo
formali
per se
agit.

40. *Logica etiam agit per se de syllogismo formali, & de cæteris modis seu instrumentis sciendi formalibus, & consequenter agit de operationibus intellectus* Hæc est conformis authoribus secundæ sententiæ, & videtur mihi esse iuxta mentem Antiquorum, & Scoti præsertim, qui cum resoluunt Logicam agere de syllogismo, definitione, diuisione &c. nec determinent in particulari, de quo syllogismo, aut definitione, aut diuisione id intelligant, intelligendi sunt de utroque syllogismo tam obiectiuo quam formali indifferenter, alias diminute procederent, dum non determinarent se in particulari.

Probatur autem primo, quia scientia, quæ agit de beatitudine, agit per se de beatitudine formali & obiectiuæ; & scientia, quæ agit de actibus humanis, agit non solum de obiectis istarum actionum, sed de ipsis actibus: ergo à pari, scientia, quæ agit de syllogismo, agit per se de syllogismo formali & obiectiuo.

Probatur secundo: quia definitio syllogismi tradita in Logica potest accommodari tam syllogismo formali quam obiectiuo: ergo signum est, quod de utroque agat. Probatur antecedens, quia quando dicitur, quod syllogismus sit oratio, in qua quibusdam positis aliud quid ab his, quæ posita sunt, necessario sequitur, id potest intelligi de oratione formali, & sic accommodabitur syllogismo formali, vel de oratione obiectiuæ, & sic accommodabitur syllogismo obiectiuo.

41. *Probatur tertio*: quia finis Logicae est vel cognoscere naturam boni discursus, vel tradere præcepta, quibus possit fieri bonus discursus; sed uterque finis potest acquiri agendo de syllogismo formali non minus quam agendo de obiectiuo: ergo non minus agit per se Logica de obiectiuo, quam de formali. Probatur minor, quia si quis cognoscat illum syllogismum formalem esse bonum, cuius prima propositio formalis sit, qua aliquid prædicetur vniuersaliter de aliquo, & cuius secunda propositio sit iudiciu, quo illud ipsu, de quo prædicabatur

vniuersaliter in prima propositione, prædicatur vniuersaliter de alio, & cuius tertia propositio sit iudiciu, quo illud, quod prædicabatur vniuersaliter in vna propositione ex duabus primis prædicetur vniuersaliter de eo, quod subiiciebatur in altera propositione, ille talis optime cognoscat modum discurrendi bene in *Barbara*, & poterit cognoscere omnem discursum talem esse bonum: ergo cognoscendo naturam syllogismi formalis poterit quis discurre bene.

Dices non posse quem cognoscere syllogismum formalem talem, quin cognoscat obiectiuum; ergo potius agit Logica de obiectiuo.

Respondeo negando consequentiam, quia inde solum sequitur quod debeat agere de utroque syllogismo, sicut ex eo, quod scientia agens de beatitudine non possit considerare beatitudinem formalem, quin cognoscat obiectiuam, tamen non propterea dicitur agere de sola beatitudine obiectiuæ, sed de vtraque.

Dices non posse vnam scientiam agere per se de duobus obiectis, tanquam de adequatis.

Respondeo negando sequelam, quando illa duo obiecta sunt subordinata sibi inuicem, ita ut vnum se habeat per modum actus, & alterum per modum obiecti talis actus, imo vniuersaliter supponi videtur ab authoribus quod scientia quæ habetur de actu aliquo intellectus aut voluntatis, sit de actu cum ordine ad tale obiectum, nam communissime supponitur quod actus specificetur ab obiecto, hoc est quod per ordinem ad obiectum cognoscatur natura ipsius, ut distinguitur ab aliis actibus, ergo scientia, quæ considerat ipsum, considerat obiectum eius, & consequenter illa scientia habet pro obiecto vtrumque, & actum & obiectum, quandoquidem illa scientia respiciat vtrumque, respicit enim actum cum ordine ad obiectum.

Per hæc patet ad fundamenta secundæ & tertiæ sententiæ, nam concedimus cum secundæ, quod agat Logica de syllogismo formali, & cum tertiæ sententiæ, quod agat de obiectiuo syllogismo, & idem pariformiter dicendum de cæteris sciendi instrumentis.

QVÆSTIO V.

Quidnam dicat syllogismum formaliter.

43. *EX* huius questionis resolutione dependet alia cælebris controuersia, an scilicet Logica agat de ente rationis formaliter, seu tanquam de obiecto formali, habet enim necessariam connexionem; nam si syllogismus & cætera obiecta per se Logica dicat formaliter entia rationis, tum certu est quod Logica agit per se formaliter de ente rationis, quia sine dubio agit de syllogismo formaliter, hoc est de ratione formali constitutiuæ syllogismi: si autem nec syllogismus nec alia obiecta Logica dicat formaliter ens rationis, aut constituantur formaliter per ens rationis, sed per aliquid aliud; tunc Logica agit per se de illo alio, non verò de ente rationis, nisi eo modo quo agit de cæteris omnibus entibus, quatenus scilicet est quid definibile, prædicabile, subiicibile, &c.

Communissima sententiæ est, syllogismum & cætera obiecta per se Logica dicere formaliter ens rationis. Ita *D. Th. 4. Met. lect. 4.* cum omnibus suis, teste *Masio in præmiali sect. 1. qu. 1. 3. Tol. qu. 5. Log. Ruus qu. 6. Log. Cursus Carmelitani disp. 1. præmiali q. 2. sect. 3. Merinerus q. 4. præmiali sec. 1. Scoti scilicet communiter*. Aliqui tamen recentiores, ut *Conybricensis q. 5. Log. Fonseca 2. Met. c. 3. q. 1. sec. 5. Huradus disp. 1. sec. 1. Auerfa q. 2. de obiecto Logicae sec. 4.* & nonnulli alij tenent oppositum, cum quibus sit nostra.

CONCLUSIO I.

44. *Nec syllogismus, nec vllum aliud obiectum, vllius partis Logica dicit per se formaliter ens rationis & consequenter obiectum Logica formale non erit ens rationis vllum.*

Probatur quia secundum aduersarios communiter, ens rationis non potest fieri nisi per fictionem intellectus, sed certum videtur, ad hoc ut fiat syllogismus & quodcumque aliud Logica obiectum, non esse necessarium ut intellectus aliquid fingat, aut cõcipiat aliter quàm est in se, ergo nec

Nullum
obiectum
Logicum
dicit per
se for-
maliter
ens ratio-
nis.

nec syllogismus nec aliquid aliud obiectū per se Logica dicit formaliter ens rationis. Probatur minor: si deberet intellectus fingere, aut aliquid concipere aliter quā est ad faciendum syllogismū, aut aliquid aliud obiectū Logica, deberet fingere, ut faceret genus, quia est eadē ratio de genere & ceteris, ut omnes fatebuntur: sed non est necesse utingat, vel consideret rem aliter quā est in se dū facit genus, quia ut faciat genus nō requiritur aliud quā quod consideret naturam aliquam communē pluribus speciebus, v.g. naturam animalis, non consideratis ipsis speciebus, vel quod consideret illam inexistentem speciebus; utroque autē modo potest eam considerare sine fictione aliqua: ergo ut fiat genus non est necesse ut intellectus aliquidingat aut consideret aliter quam est.

Fateatur quidem libenter intellectum ex eo quod comparat naturam genericam ad species, aut consideret ipsam quovis modo habere occasionem & fundamentū fingendi ens rationis aduenire naturā; sed ut idingat, non est necesse, & est omnino impertinens ad naturam genericam formaliter, quā haberet talem rationem, quamvis nullo modo hoc fingeret intellectus, & de facto habet, quando intellectus vere concipit nihil tale aduenire naturā sic considerat.

45. *Probatur secundo conclusio*: etiam si intellectus non haberet facultatem fingendi aut excogitandi ens rationis, posset sine dubio discurrere quandoque bene quandoque male, & cognoscere etiam modum, quo mediante posset bene discurrere; absurdum enim videtur quod talis perfectio intellectus dependeret à fictione entium rationis, aut eorum consideratione: ergo posset haberi Logica sine ente rationis, & consequenter nec syllogismus, nec ullum aliud obiectum per se eius dicit formaliter ens rationis. Probatur prima consequentia, quia Logica nihil aliud est quā cognitio modi discurrendi: ergo si haberetur sine possibilitate ēis rationis cognitio modi discurrendi, posset etiā haberi Logica sine ente rationis.

Probatur tertio, quia ut patet ex quæst. 3. de ente rationis, esse cognitum non dicit formaliter ens rationis, sed ipsam cognitionem realem, quā extrinsece denominat rem cognitā: ergo similiter esse prædicatum non dicit formaliter ens rationis, sed ipsum actum intellectus prædicantem rem, eadem enim est ratio utrobique, ut patet: sed si aliquod obiectum Logicum diceret formaliter ens rationis maxime esse prædicatum, ut aduersarij omnes fatebuntur, ergo nullum obiectum Logicum dicit formaliter ens rationis.

46. *Obiicies primò secundum Philosophum 4. Met. tex. 5.* Dialectica & Metaphysica versantur circa omnia entia: sed hoc esset falsum, nisi Dialectica ageret de ente rationis formaliter, quia nihil aliud considerabile à Logica potest reperiri in ente, ratione cuius posset agere de omni ente, ergo agit per se formaliter de ente rationis.

Respondetur negando minorem. cum enim Logica agar de prædicato ut prædicatum est, & nihil sit quod non possit esse prædicatum, inde optime dici potest Logicā agere de omni ente secundum aliquam considerationē. Ad probationem minoris respondeo, non esse necesse ad hoc, ut scientia consideret aliquam rem, ut ratio formalis, secundum quam considerat istam rem, sit intrinsece in illa re, sed sufficit ut sit vel intrinseca, vel extrinseca ipsi: quando enim consideramus parietem ut cognitum per cognitionem realem inhaerentem intellectui: non consideramus ipsum secundum quod afficitur aliqua forma sibi in existente; ut patet. Vnde quamvis non posset dari aliquid in omnibus rebus considerabile à Logica præter ens rationis non sequitur quin Logica posset considerare omnes res, non considerando ipsas ut affectas aliquo ente rationis, quia posset considerare ipsas ut affectas aliqua denominatione extrinseca.

47. *Obiicies secundò*: Logica est scientia rationalis: ergo agit de ente rationis per se tanquam de obiecto. Probatur consequentia, quia non potest assignari qua alia ratione dicatur rationalis, quā quod agat de ente rationis.

Respondetur negando consequentiam cum sua probatione, quia potest vocari scientia rationalis ex eo quod

ostendat modū ratiocinandi, seu discurrendi: sicut enim dicitur homo esse rationalis creatura ex eo, quod potest discurrere, cur facultas seu scientia docens modum discurrendi non possit dici scientia rationalis.

Dices: sequeretur quod esset scientia realis non solum in sua entitate, sed etiā obiective, quatenus scilicet scientia realis dicitur illa, quā habet obiectum reale; sed hoc est absurdum; ergo. Probatur minor, quia alias sequeretur quod male diuideret Aristoteles scientiam realem in Physicam, Metaphysicam, & Mathematicam, quandoquidem daretur alia scientia realis, nimirum Logica, quā ad neutram ex illis spectaret.

Respondetur negando minorem, & distinguendo sequelam probationis: scientiam realem ut sic, concedo sequelam, nec eam diuisit Philosophus; scientiam realem speculatiuam, non rationalem, hoc est non ostendentem modum discurrendi, negatur sequelā; eam autem diuisit Philosophus.

Ceterā obiectiones ex dictis & dicendis facile soluantur.

Quod si aliquis author, cuius auctoritatem quis admittere vulerit, dicat Logicam agere de ente rationis, potest explicari de ente rationis fundamentaliter, non formaliter, iuxta ea, quā dixi in *disputatione de ente rationis, quæst. 3.* aut iuxta alios modos ibi assignatos.

CONCLUSIO II.

48. *Syllogismus formaliter loquendo dicit talem dispositionem trium terminorum in tres propositiones, ut nunquam possint due præmissæ esse veræ, quin conclusio etiam sit vera, quæ dispositio habetur formaliter ab intellectu concipiente res tali modo, vel à causa proponente res tali modo, quæcumque demum illa sit.* Hæc est communis inter eos, qui dicunt syllogismum non dicere formaliter ens rationis: & patet, quia nihil aliud potest assignari, quod conuenientius assignari possit pro formali ratione eius. Præterea certum est quod manentibus reliquis omnibus præter istam dispositionem, non erit syllogismus compositus ex terminis, & adueniente sola illa dispositione erit compositus; ergo ab illa dispositione habebit esse syllogismum: quod autem illa dispositio habeatur formaliter ab intellectu concipiente terminos tali modo, vel à causa eos sic proponentes, etiam patet quia eo ipso, quo sic proponantur, vel concipiantur, erunt sic propositæ, quamvis nihil aliud intelligatur ipsis aduenire, ergo.

49. *Dices*: ideo habent termini, & propositiones bene disponi quoties concipiuntur tali modo, quia toties sequitur in ipsis vnum ens rationis; unde non sequitur quod ab intellectu sic concipiente habeant formaliter bene disponi, esse syllogismum.

Contra, quia possunt sic concipi sine fictione; ergo non necessario sequitur ens rationis. Deinde sicut possunt res concipi absolute absque eo quod resultet ullū ens rationis, non est vlla ratio quin possint concipi tali vel tali modo absque eo quod resultet ullū ens rationis.

Ex hoc facile resolui potest quomodo consideret Logica res omnes, an ut dirigibiles, seu disponibiles debito modo & figura, an vero ut dispositæ. Respondendum enim est quod utroque modo, nam considerat Logica & dat modum consociendi syllogismum, seu taliter disponendi res, ut ex iis resultare possit syllogismus obiectiuus; & consequenter considerat res ut sic disponibiles; deinde etiam considerat naturam & proprietates syllogismi, & consequenter considerat res ut dispositas, quia syllogismus nihil aliud est quam res sic disposita. Sed aduertendum quod quemadmodum Physica considerat compositum ex materia & forma præscindendo ab actuali existentia, hoc est non curando, quod existat actu, vel non existat, ita etiam Logica quando considerat syllogismum, seu res dispositas tali vel tali modo, non exigit quod actu sic disponantur, sed omnino ab hoc præscindit.

Quæres quodnam sit obiectū magis principale ex omnibus obiectis partialibus consideratis in Logica *Respondetur*

Cur Logica vocetur rationalis scientia.

Quo sensu Logica non est scientia realis.

Quid dicitur formaliter syllogismus.

Quo sensu Logica agit de omnibus rebus.

Demon-
stratio
est, per-
fectissi-
mum
obiectū
Logicæ.

detur breuiter cum communi omnium sententia esse demonstrationem, quia est instrumentum acquirendi scientiam perfectissimam.

QVÆSTIO VI.

De diuisione Logicæ in Vttem & Docentem.

50. **A** Nequam ad quæstionis huius resolutionem veniamus, prius de duabus aliis Logicæ diuisionibus, in quibus omnes fere conueniunt, pauca breuiter dicemus.

Itaque cum constet ex dictis Logicam esse facultatem bene discurrendi, seu deueniendi in cognitionem rei ignotæ, & aliqui naturaliter sine vlla arte discurrunt, & ex notis ignota colligunt: primo diuiditur, Logica in naturalem & artificialem; & per naturalem intelligitur ipsemet intellectus, quatenus est aptus ad discurrendum absque subsidio artis; per artificialem vero intelligitur facultas superaddita intellectui, qua determinatur & facilitatur ad cognoscendum modum discurrendi ut sic, seu perueniendi ad cognitionem rerum occultarum absque periculo erroris.

Diuisio
Logicæ
in natu-
ralem &
artificia-
lem.

Diuisio
Logicæ
artificia-
lis in ha-
bitualem
& actuali-
lem.

Rursus quoniam determinatur intellectus ad hoc cognoscendum in actu secundo, & in actu primo. Logica artificialis diuiditur in actualem & habitualement. Actualis est ipsa actualis cognitio, quam habet intellectus de modo discurrendi, aut definiendi, aut diuidendi ut sic; & illa quam habet, quod syllogismus debeat constare tribus terminis; definitio genere, & differentia; diuisio esse adæquata, &c. Habitualis vero est quod facilitat ipsum ad habendum talem cognitionem.

Quoniam denique qui est artificialiter Logicus, duo præstare potest, primo cognoscere qua ratione syllogismus sit conficiendus, & diuisio, & definitio; secundo facere syllogismum, definitionem, ac diuisionem conformiter ad illam cognitionem; Logica artificialis communiter diuiditur in vttem & Docentem, de qua diuisione, quia aliquæ non leues difficultates occurrunt, specialem instituere visum est quæstionem, & illas difficultates examinare & soluere: sunt autem tres potissimum, prima difficultas est, quid per Logicam Docentem, quid per Vttem intelligatur; secunda, vtrum Logica quoad omnem sui partem, & præsertim quoad tres principales, v. g. Analiticam, illam scilicet, qua docetur quomodo sit conficiendus syllogismus ut sic & demonstratio; Topicam & Sophisticam, qua docetur quomodo sit conficiendus syllogismus probabilis & syllogismus sophisticus seu syllogismus apparens, sed falso cõcludens, recte sic diuidatur. Tertia, an Logica Vtens & Docens realiter distinguatur.

Quid sit Logica Vtens, & Docens.

51. **H**æc difficultas est tantum de nomine, & licet aliqui dicant quod Logica Docens sit facultas ostendens modum discurrendi, & ignotum ex ignoto deducendi, Logica vero Vtens sit quæcumque alia scientia vtens præceptis Logicis, ita ut quando dicitur Logica Vtens, ly Logica non sit nominatiui, sed ablatiui, casus communis tamen sententia iam tenet Logicam docentem esse facultatem docentem quomodo confici debeant modi sciendi, verbi gratia syllogismus, definitio, diuisio, & quæ sit natura ac proprietas eorum: Logicam vero Vttem esse facultatem confectiuam istorum modorum. Itaque iuxta hunc modum dicendi, qui accommodatior videtur, Logica Docens actualis est cognitio, quæ habetur de natura syllogismi ac aliorum instrumentorum sciendi; & Logica Docens habitualis erit habitus inclinans intellectu ad illam cognitionem. Logica autem Vtens actualis erit ipsamet confectio syllogismi, aliorumque instrumentorum; & Logica Vtens habitualis erit habitus inclinans intellectu ad istam confectioem. Quævis autem pro hoc modo dicendi sufficiat communior consensus, cum quæstio non possit esse nisi de nomine, tamen vterius suaderi potest, tum quia certum est dari cognitionem ac confectioem

Quid
Logica
docens
& vtens
tam ha-
bitualis
quam
actualis.

syllogismi, & habitum inclinantem ad illa; tum etiam quia ista explicatio satis congruere videtur ipsis nominibus Logicæ Docentis ac Vtens, ut patet.

Confirmatur, quia secundum omnes idem intelligi debet per Logicam Docentem, quod Græci per Logicam aulicam à rebus; & per Vttem, quod illi intelligunt per Logicam concretam rebus: sed habitus ostendens naturam syllogismi, aliorumque instrumentorum sciendi est aulicus à rebus, quia ad hoc cognoscendum non est necessarium cognoscere naturas rerum vllarum determinatarum, in quibus fieri deberet syllogismus; habitus vero cõficiens syllogismum non est aulicus à rebus, quia non potest fieri aliquis syllogismus vtilis, quin cognoscatur materia determinata, in qua sit: ergo bene explicat communis sententia vtramque Logicam.

An Logica quoad Analiticam, Topicam, & Sophisticam partem bene diuidatur in Docentem & Vttem.

52. **C**irca hanc difficultatem Diui Thomæ sententia est 4. Met. sect. 4. quam sequuntur Conyimbrienses q. 4. proem. act. 2. Fonseca 2. Met. cap. 3. q. 1. sect. 6. Complutenses Carmelita dis. 1. proem. q. 4. Dialecticam, quoad partem demonstratiuam non recte diuidi in Docentem & Vttem, sed solummodo quoad partem Topicam, & Sophisticam.

Nos autem contra existimamus non minus bene diuidi partem Topicam Logicæ in vttem & Docentem, quam partem analiticam priorem ac posteriorem, & nobiscum sentiunt præter Scotistas communiter Iuuelius tract. 2. Log. c. 6. Sol. & Sotus q. 2. proem. Masius, Sancius, alique recentiores Thomista, ac Aueria q. 1. Log. sec. 2. Fundamentum potissimum est, quod non minus pertineat ad Logicam cognitio conficiendi syllogismi Topici in quacumque materia, & confectio eiusdem, quam cognitio conficiendi syllogismi demonstratiui, & confectio eiusdem in quacumque materia: sed propterea diuiditur bene secundum aduersarios in Docentem, & Vttem quoad partem topicam & sophisticam, quia cognitio & confectio illorum syllogismorum ad ipsam pertinet; ergo etiam quoad partem demonstratiuam, & consequenter etiam quoad partem analiticam priorem bene diuidi potest in Vttem & Docentem, quandoquidem cognitio & confectio tam syllogismi ut sic, quam syllogismi demonstratiui ad ipsam pertineat. Maior patet, quia qua ratione confectio cuiuscumque syllogismi demonstratiui non pertineret ad Logicam, sed ad scientiam in cuius materia fieret, verbi gratia ad Physicam, si materia esset physica; ad Metaphysicam, si metaphysica, prout asserunt aduersarij; eadem ratione confectio cuiuscumque syllogismi topici non pertineret ad Logicam, sed ad scientiam in cuius materia exerceretur, ergo non minus pertinent confectioes syllogismorum demonstratiuorum ad Logicam quam Topicorum.

53. Dicunt aduersarij materiam, in qua sit syllogismus probabilis, non pertinere ad vllas scientias, quia nulla scientia potest esse principium opinionis, aut cognitionis incertæ, & cõsequenter debere pertinere ad solam Logicam, secus vero esse de syllogismi demonstratiui materia.

Sed contra primo, quia inde sequeretur quod vnica Logica esset multo maior, quam omnes alie scientie, quandoquidem sine comparatione sint plures cognitiones probabiles cognitæ à nobis pro hoc statu, quam scientificæ, quod videtur absurdissimum: nec absurditatem diminuit, quod ipsi respondent conclusiones probabiles pertinere etiam ad alias scientias, quia Logica est ministra aliarum scientiarum, & consequenter bona ipsius etiam sunt bona aliarum scientiarum. Hoc inquam non minuit absurditatem primo, quia non tollit quin per se plura pertinerent ad Logicam quam ad omnes alias scientias; secundo quia licet Logica sit ministra aliarum scientiarum, nemo dixerit cognitionem, quæ habetur de syllogismo conficiendo, esse cognitionem physicam, aut metaphysicam, sed mere Logicam ergo cognitiones probabiles, si per se pertineant ad logicam, non debent dici physicae, aut metaphysicae, quamuis sint cognitiones logicæ, & Logica sit ministra aliarum scientiarum.

Contra

Logica
diuiditur
bene
quoad
tres suas
partes in
Vttem
& Docen-
tem.

Respon-
sio ad-
uersario-
rum.